

Sygn. akt I ACa 488/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Ewa Lauber-Drzazga (spr.)
Sędzia:	SA Alicja Surdy
Sędzia:	SO del. Małgorzata Skoczyńska
Protokolant	Diana Goluch

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2014 r. w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa S. K.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w S.

o zadośćuczynienie i odszkodowanie

na skutek apelacji obu stron od wyroku Sądu Okręgowego w Zamościu

z dnia 27 marca 2014 r. sygn. akt I C 518/12

I. oddała obie apelacje;

II. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego.

I ACa 488/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 27 marca 2014r. Sąd Okręgowy w Zamościu zasądził od pozwanego (...) SA w S. na rzecz powódki S. K. kwotę 45.000zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę 15.000zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami od dnia 30 czerwca 2012r. i kosztami procesu, a w pozostałej części powództwo oddalił.

Wyrok Sądu Okręgowego został oparty na następujących ustaleniach:

W dniu 7 sierpnia 2012r. mąż powódki K. K. doznał ciężkich obrażeń w wypadku komunikacyjnym na skutek których zmarł.

Powódka pozostawała w związku małżeńskim z K. K. przez 42 lata. W codziennym życiu małżonkowie byli zdani na wzajemną pomoc. Mąż powódki dbał o utrzymanie domu i ogrodu, gromadził opał na zimę, woził żonę do lekarzy, na zakupy, do urzędów. W dniu wypadku mąż powódki miał 66 lat i otrzymywał emeryturę w kwocie około 1.200zł. S.

K. w tym czasie miała 63 lata i też pobierała emeryturę w kwocie około 1.100zł. Nagła śmierć męża była dla powódki traumatycznym przeżyciem. Do chwili obecnej powódka jest w procesie żałoby i straty po śmierci męża, często chodzi na cmentarz. Cierpi na depresję lekkiego stopnia oraz na zaburzenia nerwicowe o lekkim nasileniu.

W toku postępowania likwidacyjnego pozwany wypłacił powódce kwotę 25.000zł tytułem zadośćuczynienia i kwotę 15.000zł odszkodowania.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, iż odpowiednią kwotę zadośćuczynienia za doznaną krzywdę stanowi 70.000zł (art. 446 § 4 kc), zaś odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej 30.000zł (art. 446 § 3 kc). Zasadzając należne powódce świadczenia Sąd Okręgowy uwzględnił kwoty dobrowolnie wypłacone przez pozwanego.

Odsetki od zadośćuczynienia i odszkodowania Sąd Okręgowy zasądził zgodnie z żądaniem pozwu od 30 czerwca 2012r. Stwierdził, iż żądanie kwot takich jak określone w pozwie zostało zgłoszone pozwanemu w dniu 31 maja 2012r. i świadczenie powinno być spełnione w terminie 14 dni od tej daty - art. 817 § 2 kc.

Od tego wyroku obie strony złożyły apelacje.

Powódka w swojej apelacji zarzuciła:

- naruszenie art. 446 § 4 kc poprzez rażące zaniżenie kwoty zasądzonej tytułem zadośćuczynienia;
- naruszenie art. 446 § 3 kc poprzez rażące zaniżenie odszkodowania.

Wskazując na powyższe powódka wносиła o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie dodatkowo tytułem zadośćuczynienia kwoty 50.000zł i tytułem odszkodowania kwoty 70.000zł.

Pozwany w swojej apelacji zarzucił naruszenie:

- art. 446 § 4 kc poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że zasądzona na rzecz powódki kwota zadośćuczynienia stanowi sumę odpowiednią podczas gdy jest ona rażąco wygórowana;
- art. 446 § 3 kc w zw. z art. 6 kc poprzez przyjęcie, że powódka udowodniła znaczne pogorszenie sytuacji życiowej;
- art. 481 § 1 kc w zw. z art. 455 kc i w zw. z art. 446 § 4 kc poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, że powódce należą się odsetki od zadośćuczynienia od dnia 30 czerwca 2012r. podczas gdy na ten dzień pozwana nie dysponowała wszelką wiedzą i nieznane jej były okoliczności pozwalające ustalić należne tytułem zadośćuczynienia kwoty;
- art. 233 kpc polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów;
- art. 316 § 1 kpc w zw. z art. 481 § 1 kc poprzez ich niezastosowanie i nie zasądzenie odsetek od dnia następnego po wyrokowaniu;
- art. 100 kpc w zw. z art. 98 kpc poprzez błędne wyliczenie należnych kosztów procesu.

Ponadto pozwany zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych polegający na pominięciu części okoliczności.

Wskazując na powyższe pozwany wносиł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez obniżenie zasądzonego zadośćuczynienia do kwoty 25.000zł oraz oddalenie powództwa w zakresie odszkodowania i zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Obie apelacje są niezasadne.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie można uznać, aby kwoty przyjęte przez Sąd Okręgowy tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania były rażąco zaniżone czy zawyżone, a tylko w takim przypadku Sąd Apelacyjny mógłby dokonać ich korekty.

Nagła i tragiczna śmierć osoby bliskiej jest jednym z najbardziej traumatycznych przeżyć i rodzi poczucie wielkiej krzywdy.

Wbrew stanowisku pozwanego okoliczności związane z wypadkiem takie jak brak wyposażenia samochodu w pasy bezpieczeństwa, stan nietrzeźwości zmarłego czy też jego świadomość, że kierowca ma skłonność do brawurowej jazdy nie mogą wpływać na wysokość należnego powodce zadośćuczynienia skoro pozwany nie podnosi tych okoliczności w formie zarzutu przyczynienia się męża powódki do powstania szkody. Sąd Okręgowy wziął natomiast pod rozwagę takie fakty, iż powódka po śmierci męża nie korzystała z pomocy psychiatry ani psychologa, że nie rozwinął się u niej zespół pourazowy, jej stan emocjonalny nie odbiegał od prawidłowego przebiegu reakcji żałoby, obecnie powódka funkcjonuje w życiu codziennym prawidłowo pomimo, że ma poczucie straty najbliższej osoby.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego przyjęta przez Sąd Okręgowy kwota 70.000zł zadośćuczynienia jest wyważona i rekompensuje krzywdę doznaną przez powódkę.

Brak jest również podstaw do kwestionowania wysokości odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej, przyjętej przez Sąd Okręgowy.

Pozwany przyznaje, iż sytuacja życiowa powódki istotnie uległa znacznemu pogorszeniu po śmierci męża. Zeznania powódki złożone w tym przedmiocie nie zostały w żaden sposób zakwestionowane przez pozwanego i nie przedstawił on dowodów przeciwnych. Nie ulega wątpliwości, iż powódka utraciła pomoc męża w wielu sprawach życia codziennego, co powoduje konieczność korzystania z pomocy osób innych i ponoszenia związanych z tym wydatków. To pogorszenie sytuacji majątkowej powódki rekompensuje, zdaniem Sądu Apelacyjnego, przyjęta przez Sąd Okręgowy kwota 30.000zł.

Nie można natomiast podzielić stanowiska powódki, iż szkoda jej polega również na utracie możliwości dysponowania emeryturą męża. Oboje małżonkowie otrzymywali emerytury w zbliżonej wysokości i biorąc pod uwagę tę wysokość należy uznać, iż każdy z małżonków przeznaczał emeryturę na zaspokojenie swoich potrzeb.

Apelacja pozwanego jest niezasadna także w części dotyczącej odsetek.

Odsetki zgodnie z art. 481 kc należą się za samo opóźnienie w spełnieniu świadczenia, choćby wierzyciel nie poniósł żadnej szkody i choćby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności. Stanowią one zatem opartą na uproszczonych zasadach rekompensatę typowego uszczerbku majątkowego doznanego przez wierzyciela wskutek pozbawienia go możliwości czerpania korzyści z należnego mu świadczenia pieniężnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2000 r., II CKN 725/98).

Jeżeli zobowiązany nie płaci zadośćuczynienia w terminie wynikającym z przepisu szczególnego lub w terminie ustalonym zgodnie z art. 455 in fine kc, uprawniony nie ma niewątpliwie możliwości czerpania korzyści z zadośćuczynienia, jakie mu się należy już w tym terminie. W konsekwencji odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia należnego uprawnionemu już w tym terminie powinny się należeć od tego właśnie terminu. Stanowiska tego nie podważa pozostawienie przez ustawę zasądzenia zadośćuczynienia i określenia jego wysokości w pewnym zakresie uznaniu sądu. Przewidziana w art. 446 § 4 kc możliwość przyznania przez sąd odpowiedniej sumy zadośćuczynienia za krzywdę nie zakłada bowiem dowolności ocen sądu, a jest jedynie konsekwencją niewymiernego w pełni charakteru okoliczności decydujących o doznaniu krzywdy i jej rozmiarze. Mimo więc pewnej swobody sądu przy orzekaniu o zadośćuczynieniu, wyrok zasądający nie ma charakteru konstytutywnego, lecz deklaracyjny (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2004 r., I CK 131/03, OSNC 2005, nr 2, poz. 40, z dnia 17 listopada 2006 r., V CSK 266/06, LEX nr 276339, z dnia 26 listopada 2009 r., III CSK 62/09, LEX nr 738354, i z dnia 18 lutego 2010 r., II CSK 434/09). Stanowisku temu nie sprzeciwia się również stosowanie do zadośćuczynienia art. 363 § 2

kc Wyrażona w tym przepisie, korespondującym z art. 316 § 1 kpc zasada, że rozmiar szeroko rozumianej szkody, a więc zarówno majątkowej, jak i niemajątkowej, ustala się, uwzględniając czas wyrokowania, ma na celu możliwie pełną kompensatę szkody ze względu na jej dynamiczny charakter - nie może więc usprawiedliwiać ograniczenia praw poszkodowanego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2000 r., II CKN 725/98, i z dnia 16 kwietnia 2009 r., I CSK 524/08, OSNC-ZD 2009, nr D, poz. 106).

W świetle powyższego w okolicznościach niniejszej sprawy brak jest podstaw do zakwestionowania zasądzonych odsetek za opóźnienie w zapłacie orzeczonego na rzecz powódki zadośćuczynienia.

Wbrew zarzutom apelacji pozwanego Sąd Okręgowy nie rozdzielił kosztów procesu stosunkowo, lecz zasądził od pozwanego na rzecz powódki zwrot opłaty od pozwu od uwzględnionego roszczenia i koszty opinii biegłego (art. 100 zd. 2 kpc), w pozostałej części koszty procesu zniósł wzajemnie między stronami (art. 100 zd. 1 kpc). Apelacja pozwanego podlega zatem oddaleniu również w tej części.

Z tych względów i na podstawie art. 385 kpc i art. 108 § 1 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.